

Mirties Planeta: #4.2

Harry Harrison
Ant Skalandis

MIRTIES PLANETA **DIEVŲ KELYJE**

Knygute.lt

**Harry Harrison,
Ant Skalandis**

**MIRTIES PLANETA
DIEVŲ KELYJE**
Mirties planeta #4.2

Mokslinis-fantastinis
romanas

Gimtojoje planetoje Jasono laukia netikėta žinia: žmonės, kuriuos jis laikė savo tėvais, tėra jo globėjai. Stengdamasis pagelbėti savo tikrajam tėvui, Jasonas išvyksta ieškoti Nepaprastojo Sraigtaragio, auksinio žvaigždėlaivio su neįtikėtinomis galiomis.

Vertėja: KRISTINA ŽEMAITYTĖ
Harry Harrison,
Ant Skalandis
DEATHWORLD #4.2
MIRTIES PLANETA
DIEVŲ KELIJE

Kaunas, Eridanas, 1998
Copyright © by Harry Harrison, 1998
Cover art copyright © by Chris Foss, 1990
Vertimas į lietuvių kalbą:
© leidykla "Eridanas", 1998
© leidykla Knygute.lt, 2020

1

Ilgus septyniasdešimt ketverius metus Orhomeno planetą valdė geraširdis ir žmonių mylimas karalius Ahamantas. Jo pasaulis garsėjo savo derlingomis žemėmis, švelniu klimatu ir turtingais metalo klodais. Planeta visomis būtiniausiomis prekėmis apsirūpindavo pati, ir išmintingasis Ahamantas, pakankamai prisiklausęs apie kitus pasaulius, dangiškąsias valtis ir tarpžvaigždinį bendravimą, dar jaunystėje padarė vienareikšmišką išvadą: nereikia užmegzti kontakto su dievais (taip vietiniai gyventojai vadino dangumi skraidančius kitų planetų atstovus). Ir savo tarnus, atkakliai trokštančius susipažinti su kitų civilizacijų pasiekimais, karalius atitolino taip, kad šie apeleido Orhomeną visiems laikams. Šis įvykis buvo pavadintas Kontakto Šalininkų Galu. O planeta toliau gyveno sėkmingą, džiaugsmingą, sotų gyvenimą be karų ir kivirčų.

Jauna Ahamanto žmona, karalienė Nivelė, pagimdė jam du vaikučius dvynius - sūnų Fraiksą ir dukterį Helą. Jie abu buvo lygiateisiai sosto įpėdiniai, bet niekuomet, nuo pat jaunų dienų, nesiginčijo tarpusavyje, ir visi

reikalai akivaizdžiai krypo į tai, jog planetą jiedu valdys dviese. Juk turtingame ir taikiame Orhomene tai buvo visiškai įmanoma! Ir senas tėvas džiaugėsi, jog, pasitraukęs iš gyvenimo, paliks planetą teisingose ir patikimose rankose.

Bet tuomet ir atsitiko nelaimė. Teisingai žmonės sako: žilė galvon - velnias uodegon. Įsimylėjo garbusis karalius jaunąją Iną, kažkokio Kadmijaus dukrą, įsimylėjo taip, kad pametė žmoną Nivelą, išvijo ją lauk ir parsivedė į rūmus naują karalienę. O jaunoji valdovė nemylėjo savo įvaikių, Fraikso ir Helos. Tiesą sakant, tatai būtų buvę gana natūralu, tik štai šios neapykantos priežastis galiausiai pasirodė besanti labai tolima įprastam pavydui. Ina buvo visiškai ne Kadmijaus, o kažkokio Kobalto iš tolimos Delfo planetos duktė. Ir dirbo ji slaptąja agente galingai tarpžvaigždinei galaktinio masto organizacijai. Pasinaudodama savo aukšta padėtimi, ji faktiškai vadovavo visam Orhomeno žemės ūkiui ir sugebėjo užnuodyti milžiniškus plotus, užsėtus javais bei kitokiais augalais. Šiam juodam darbui Ina pasinaudojo naujausiais biologiniais nuodais, ir vargingos, moksliniu požiūriu atsilikusios planetos technologijos nepajėgė pasipriešinti šitokiai ka-

tastrofai.

Tuomet Ina pati pasiūlė kovos su stichine nelaimė būdą. Atseit kartą dievai įdėjo slaptas žinias į Fraikso (beje, išrinkto toli gražu ne atsitiktinai) galvą, ir tarp viso kito jo kaukolėje slypi ir javų priešnuodžio paslaptis. Išgauti tuos slaptus duomenis, kalbėjo Ina, galima tik vieninteliu būdu: nukirsti Fraiksui galvą, o paskui įdėti ją į paslaptinę pragaro mašiną, kadaisė dievų patikėtą Inos tėvui, o dabar atitekusią jai. Orhomeniečiai nuo seno itin nepasitikėjo visokiomis sudėtingomis ir nesuprantamomis mašinomis, tad į smulkmenas ir detales gilintis nepanoro, o karalienės Inos rekomendacijas suprato savaip: vadinasi, mąstė jie, paaukojus Fraiksą dievams, šie sugrąžins derlingumą žemėms ir gerovę Orhomeno gyventojams.

Pasielvirtavo Ahamantas, pasielvirtavo, o paskui nusprendė, jog pasirinkimo nėra. Arba nuo kardo žus jo karštai mylimas sūnus, arba nuo bado - visa Orhomeno liaudis, kurią karalius taip pat labai mylėjo. Negi tai pasirinkimas? Tai tik retorinis klausimas. Tad aukojimas dievams buvo paskirtas ir turėjo įvykti Visaplanetinės Derliaus bei Turto Dienos - svarbiausios kasmetinės orhomeniečių šventės

metu. Neišpasakytai aštriai išgalando specialų kardą, jaunuolį surišo stipriausiomis virvėmis, o jo sesuo visur ėjo iš paskos, neatsiliko nė per žingsnį ir vis maldavo, maldavo, kad ir ją nukirsdintų drauge. Bet Ahamantas savo Helos žudyti neketino, nes dievai apie tai nieko nesakė. Kol kas.

Žodžiu, piktadarystė turėjo įvykti lygiai vidurdienį, ryškiai šviečiant saulei ir stebint gausiai publikai. Geraširdė ir savo karalių mylinti liaudis tikėjosi išsivaduoti iš visų nelaimių ir sugrįžti prie sotaus bei giedro gyvenimo. Visame Orhomene tiktai vienas žmogus iš būsimos aukojimo nelaukė nieko gera. Bet tą žmogų visi kažin kaip pamiršo. Jau seniai. Juk karalius Ahamantas, savo troškimų vergas ir niekingas išdavikas, išvijo savo pirmąją žmoną iš rūmų ir iš miesto. Jis nežinojo tik vienintelio dalyko: jog Nivelą tuomet apleido ir planetą, pasinaudojusi vienu dangaus vežimu, priklausančiu dievams, - mat retsykais šie atskrisdavo į rajonus, esančius toli nuo pagrindinio miesto, beje, pavadinto tuo pačiu Orhomeno vardu. Nuverstoji karalienė sugrįžo slapta, bet pačiu laiku, kadangi spėjo viską sužinoti. Beje, istorija nutyli, ar ji buvo Derliaus Šventės vidurdienį aikštėje. Ir nedvejojant tvirtinti gali-

ma tik viena: būtent Nivelą iš neregėtų pasaulių pasiuntė į Orhomeną Nepaprastąjį Sraigtaragį, stebuklingą žvėrį, skraidantį po dangų žydrą ir dangų juodą, spjaudantį ugnimi ir šturpinantį bei žavintį visus, kurie tik turi akis bei ausis.

Nepaprastasis Sraigtaragis išžiojo plačiausius nasrus ir prarijo nelaimingą, mirčiai pasmerktą Fraiksą bei jo seserį Helą, nepanorusią apšviesti brolio. Žinoma, Sraigtaragis labai greit dingo debesyse virš pagrindinės Orhomeno miesto aikštės. Štai tada bjauri galaktinė šnipė Ina ir pasirodė, kas esanti. Neįtikėtinais mikliais, neabejotinai pasinaudojusi burtais ir magija, ji tiesiog iš po žemių ištraukė žvynais tviskančią sidabro žuvį ir toje žuvyje leidosi paskui Nepaprastąjį Sraigtaragį. Bet kurgi ten! Išmintingi žmonės, saugantys slaptas žinias, patikėtas jiems proprosenelių, pirmųjų planetos gyventojų, bet neapleidę Orhomeno drauge su Kontakto Salininkais, kalbėjo Ahamantui: "Ar džiaugsiesi tu, ar nuliūsi, bet privalai žinoti, karaliau: žuvis nieku gyvu nepavyks Sraigtaragio, nes tai yra neįmanoma". Bet tie patys išminčiai jam paaiškino, jog dabar atgal nebesugrįš nei jo vaikai, nei jaunoji žmona apgavikė - žmonių giminės priešė. O štai

Nivela gali ir turi sugrįžti. Ir Ahamantui dera kantriai laukti jos sugrįžtant. Gal net ne vienerius metus, bet, jei pakaks kantrybės ir sveikatos, senajam Orhomeno valdovui, likusiam be įpėdinių ir žmonių, dievai galiausiai atleis, ir jis vėl bus laimingas. Ir Orhomeno valdovas sutiko laukti.

O Fraiksas ir Hela, pasiekę artimiausią planetą, netikėtai nusprendė nusileisti. Žinoma, Nivela buvo išmokiusi Sraigtaragį, tai yra užprogramavusi jį ilgai ir tik jai vienai žinomai kelionei, bet ūmai paaiškėjo, kad jis yra nuostabiai paklusnus žvėris. Vos tik Hela trūktelėjo ilgą, tarp jo šonkaulių styrantį svertą, auksu žėrintis skrajūnas ėmė leistis žemyn. O apačioje plytėjo begalinės Dardanelo planetos vandenų platybės. Hela niekada gyvenime nebuvo mačiusi tokio neaprėpiamo vandenyno - jis dengė visą visutėlę planetą! O savo gimtinėje ji labai mėgo pliuškentis jūroje ir puikiai plaukiojo. "Noriu išsimaudyti!" - kaprizingai pareiškė Hela. Mylintis brolis nedrįso jai prieštarauti. Pats jis vandenin nelindo, bijojo, nors jokie pavojaus nesimatė - kad ir kur bežiūrėtum. Bet visą tą laiką, kol Fraiksas grožėjosi nuostabiu šiltose Dardanelo bangose nardančios sesers kūnu, jo neapleido bloga nuojauta. Ir toji nuo-

jauta neapgavo jaunojo orhomeniečio. Iš tam-
siai mėlynų gelmių išniro žalsvos, smaragdiš-
kai ryškios gražuolės, kurios taip paviliojo He-
lą savo žaidimais ir pasakojimais, kad Orho-
meno sosto įpėdinė atsisakė sugrįžti pas brolių.

O brolis nelabai teprieštaravo. Juk jis ir pats
nežinojo, kur skrenda. Bet negi grįši į Orhome-
ną! Motinos jis neteko jau seniai. Tėvo ir visos
liaudies - ką tik, užtai siaubingomis aplinky-
bėmis. O dabar atėjo metas prarasti seserį.
Vadinasi, tokia dievų valia. "Likimą dera priim-
ti nuolankiai ir, nesigrėžiojant į praeitį, visuo-
met veržtis tik į priekį". Taip mokė senieji iš-
minčiai.

"Sudie, Hela!" - šūktelėjo Fraiksas ir įsakė
Nepaprastajam Sraigtaragiui kilti į dangų.

O galutiniu jo maršruto tašku tapo Egrisio
planeta, kurią valdė karalius, besivadinantis
keistu trigubu vardu - Isaakas Danielius Jotas,
o trumpiau - I.D. Jotas, gerai pažįstąs Nivelą,
bet Fraiksui pasirodęs visišku bepročiu. Jis va-
dino save spindulinguoju ir savo tėvu laikė ne
kokį nors žmogų, o pačią saulę, tai yra vietinį
šviesulį. Bet gyvenime Jotas pasirodė besąs
geraširdiškiausias senukas, Fraiksą priėmė kuo
maloniausiai, pamaitino jį ir apgyvendino. Ir,
nepraėjus nė mėnesiui, išleido už atvykėlio

savo pačią jauniausią ir gražiausią dukrą - Kuosą. O Sraigtaragį paėmė ir uždarė. Dabar jau ir Fraiksas ėmė suprasti, jog auksaodis Nepaprastasis, tegul ir labai panašus į Orhomeno begemotą su spirale suriestomis iltimis, yra, be jokios abejonės, ne žvėris ir apskritai joks gyvūnas. Tai vis dėlto mašina. Bet galutinai viskas išaiškėjo tada, kai iš Sraigtaragio ištraukė visus vidurius ir padalino juos visokiems kitokiems mechanizmams (ir darė tai vardan didžiojo Dzeveso - kometų nugalėtojo bei kreivosios erdvės triuškintojo), o patį auksinį apvalkalą, arba kailį, kaip jį čia vadino, it didžiausią vertybę paslėpė gūdžiame miške, aptvėrė dviem tvirčiausios dygliuotos vielos eilėm, o tarp tų eilių paleido įtūžusį, ugnimi alsuojantį drakoną, be atvangos lakstantį ir dieną, ir naktį.

Jotas, kurio tikrasis vardas buvo Sulelis (egrisietiškai - "kvailys", tad jis gėdijosi šitokio vardo), pavertė Fraiksą savo pavaldiniu ir giminaičiu. Jų tarpusavio santykių galėjo pavydėti visi kiti žentai bei uošviai, ir vis dėlto kuo vyresnis darėsi Fraiksas, tuo aiškiau jis juto, kad netgi jo mylima Kuosa (kurią išties taip pat vadino kitaip - labai keistu Hosos vardu, kas išvertus iš egrisiečių kalbos reikštų "liau-

dis"), taip, netgi jo mylima žmona buvo kur kas labiau prisirišusi ne prie paties Fraikso, o prie jį čionai atgabenusio Nepaprastojo Sraigtaragio, o tiksliau, prie auksinio jo kailio, nesuvokiamu magišku ryšiu susijusio su Fraikso tėvais: tiek su tėvu Ahamantu, Eolo sūnumi, tiek ir su motina Nivelą, nežinia kieno dukterimi, nežinia iš kur atėjusia ir prapuolusia nežinia kur. Ir todėl pakankamai daugelio Egrisio menų bei mokslų pramokęs Fraiksas kartą sukaupe savo drąsą ir slapčia išsiuntė šifruotą žinutę į neaprepiamas kosmoso platybes. Išsiuntė visiškai akiai, pasikliaudamas tik sėkme, ir visai atsitiktinai pasinaudojo spectarnybų kanalo dažniu.

Šifruotą priėmė ir perskaitė, bet Fraiksas ir šiandien laukia atsakymo, o senasis Ahamantas laukia žmonos, svajodamas išmelsti atleidimą už išdavystę, o amžinai jauna Hela jau pavargo linksmintis su žaliakrūtėmis gražuolėmis bičiulėmis ir laukia nesulaukia, kada gi Fraiksas skries atgal ir pasiims ją namo į senąją palaimingąją Orhomeną, kurį kadaise kolonizavo legendinis kosmoso vilkas, kapitonas Minijus, dar pačioje Didžiosios Galaktinės Ekspansijos Epochos pradžioje buksyru atitempęs tenai pirmąjį tarpžvaigždinį transporto laivą

"Prometheus Victory".

- Na, ir kaip tau visa tai patinka? - pasidomėjo Jasonas.

- Man regis, graži legenda, - atsiliepė Meta, dairydama į šalis ir ieškodama galimo taikinio.

Bet miške buvo visiškai tyku, nedūzgė netgi vabzdžiai.

- O man regis, visiški niekai! Primaišyta visko it Kastikuso salotose, kurias paruošė pats prastčiausias Galaktikos virėjas: bulves supjaustė žalias, apelsinus, atvirksčiai, išvirė, o vietoj pasūdytų braškių prikrovė šviežių Eridano agurkų.

- Nieko nesuprantu, - prunkštelėjo Meta. - Kuo čia dėtos salotos?

- Ogi tuo!

Jasonas nusiskynė ryškia lelijinę gėlę ir ilgai ją apžiūrinėjo. Pagalvojo: "Tai bent! Čia niekad neaugo šitokios gėlės!"

- Viskas, ką tau dabar perskaičiau, nėra jokia legenda, čia kaip tik toji pati šifruotė, kurią perėmė Specialusis Korpusas, o dar anksčiau priėmė tas pamišėlis Solvicas, kažin kodėl įdė-

jęs ją į dokumentų paketą, kukliai pavadintą "Galaktikos piliečio Jasono dinAlto dosjė".

- Tu mane apgaudinėjai, - pratarė Meta.

- Pats laikas, - liūdnai nusišypsojo Jasonas. - Kai dar reikia užbaigti itin atsakingą mūsų su Arčiu eksperimentų programos etapą, o aš esu priverstas skubiai išskristi į Galaktikos centrą. Pats laikas juokauti ir apgaudinėti.

- Kodėl būtent į centrą? - susidomėjo Meta. - Aš dar niekad nebuvo tuose kraštuose.

- Taigi Bervikas mano, jog šį pranešimą atgabusio radiosignalo šaltinis yra kaip tik tenai. Nors iš esmės jis buvo užfiksuotas chaotiškai klaidžiojančio atspindėto impulso pavidalu.

- Tu vėl dirbi su tuo savimyla, visų pasaulio slaptųjų organizacijų vadovu? - Meta grynai moteriškai išskyrė tai, kas jai atrodė svarbiausia....